

meus oculus erit: quid michi prodest
quod maiorem sapientie dedi opera? Locu-
tusque cum meo meo: animaduerti quod hoc
esset vanitas. Non enim erit memoria
sapientis filiter ut stulti in perpetuum: et
futura ipsa oblivione cuncta pariter ope-
rient. Morietur tunc? similiter ut indodatus?
et idcirco reduit me vice mee videntem
mala universa esse sub sole: et cuncta
vanitatem et afflictionem spiritus. Rursus
delectatur? sum omnem industriam meam
qua sub sole studiosissime laboravi:
habitu? heredes post me: quem ignoreo
verum sapientem an stultum? futurus? sic: et do-
minabitur in laboribus meis quibus de-
fudavi et sollicitus fui. Et est quicquid tam
vanum? Unde cessavi: renuntiavique cor-
meum ultra laborare sub sole. Nam cum
alius labore in sapientia et doctrina et
sollicitudine: homini otioso quiesca
dimittit. Et hoc quod vanitas: et magnam
malum. Quid enim proderit homini de
universo labore suo et afflictione spiri-
tus: qua sub sole curatur? est? Cuncti
dies eius doloribus et cummis pleni sunt:
nec per noctem mente requiescit. Et hoc
nomen vanitas est? Nonne melius est come-
dere et bibere: et ostendere anime sue
bona de laboribus suis: et hoc de ma-
nu dei est. Quis ita deprecabitur et delicias
affluet ut ego? Homini bono in con-
spectu suo dedit deus sapientiam et scien-
tiam: et intelligentiam: peccatori autem
dedit afflictionem et curam superfluum:
ut addat et congreget et tradat ei qui
placuit deo. Sed et hoc vanitas est:
et cassa sollicitudo mentis. ¶

Omnia tempus habet: et suis spatiis
transiit universa sub celo. Tem-
pus nascendi: et tempus moriendi. Tem-
pus plantandi: et tempus evellendi quod
plantatum est. Tempus occidendi: et tempus

sanandi. Tempus descendi: et tempus
edificandi. Tempus stendi: et tempus cecidendi.
Tempus plantandi: et tempus saluandi. Tem-
pus spargendi lapides: et tempus colligendi.
Tempus amplectendi: et tempus longe fieri
ab amplectibus. Tempus acquirendi: et
tempus perdendi. Tempus custodiendi: et tempus
abiciendi. Tempus sciendi: et tempus
nesciendi. Tempus tacendi: et tempus lo-
quendi. Tempus dilectionis: et tempus odij.
Tempus belli: et tempus pacis. Quid habet
amplius homo de labore suo? Vidi
afflictionem quam dedit deus filiis hominum:
ut discerant in ea. Cuncta fecit bona
in tempore suo: et mundum tradidit dispu-
tationi eorum: ut non inveniatur homo
op? quod operatus est deus ab initio
usque ad finem. Et cognovi quod non esset
melius nisi letari: et facere bene in vita
sua. Omnis enim homo qui comedit
et bibit: et videt bonum de labore suo:
hoc donum dei est. Vidi: quod omnia ope-
ra que fecit deus: perseveret in perpetuum.
Non possumus eis quicquid addere nec
auferre: que fecit deus ut durent. Quod
factum est: ipsum permanet. Que futura sunt
iam fuerunt: et deus instaurat quod abiit.
Vidi sub sole in loco iudicij impietatem
et in loco iusticie iniquitatem: et dixi
in corde meo. Iustus et impius iudicabit
dominus: et ipse omnis rei tunc erit. Dixi in
corde meo de filiis hominum: ut probare
eos deus: et ostenderet similes esse bestijs.
Idcirco unus? interit? est hominis et immen-
torum: et equa virtusque condicio. Sicut
moriens homo: sic et illa moriuntur. Si-
militer spirant omnia: et nichil habet
homo numero amplius? Cuncta subiacent
vanitati: et omnia pergit ad unum locum.
De terra facta sunt: et in terram pariter
revertuntur. Quis novit si spiritus filiorum
adam ascendat sursum: et si spiritus

immemorum descendat deorsum? Et deprehendi
nichil esse melius quam letari hominem in ope
suo: et habere esse partem illi? Quis enim cum
adducit: ut post se futura cognoscat.

Veni me ad alia: et vidi ¶
calumnias que sub sole geruntur: et
lacrimas innocentium et neminem cōso-
latur: nec posse resistere eorum violentie.
ruidorum auxilio destitutos. Et laudavi
magis mortuos quam viventes: et feliciorem
utroque iudicavi qui necdum natus est:
nec vidit mala que sub sole sunt. Rursus
contemplor? huius omnes labores hominum:
et industrias animaduerti patere inveni-
die proximi. Et in hoc ego vanitas:
et cura superflua est. Stultus complicat
manus suas: et comedit carnes suas
dicens. Melior est pugillus cum requie:
quam plena utraque manus cum labore et affli-
ctione animi. Cōsideras reperit? et aliam
vanitatem sub sole. Unus? est et secundum
non habet non filium non fratrem: et tamen la-
borare non cessat: nec siccant oculi eius
divitijs: nec recogitat dies. Cui labo-
ro: et fraudo animam meam bonis? In
hoc quod vanitas est: et afflictio pessima.
Melior est ergo duos esse similes quam unum:
habet enim emolumentum societatis sue.
Si unus? reciderit: ab altero suscitabitur. De
soli: quia cum reciderit non habet suble-
vantem se. Et si dormierit duo: sovebun-
tur invicem. Unus? quomodo calefaciet? Et
si quispiam prevaluerit contra unum: duo
resistent ei. Funiculus triplex difficile
rumpitur. Melior est puer pauper et sapi-
ens regere domum et stultus: qui nescit providere
in posterum: quod de carcere carcerisque in-
terit? quis egredietur ad regnum: et alius
natus? in regno inopia consumatur. Vidi
cunctos viventes: qui ambulaverunt sub sole
cum adolescente secundo: qui cōsurgat p-
ro. Quis? numerus est populi omnium qui

fuerunt ante eum: et qui postea futuri sunt
non letabuntur in eo. Sed et hoc vanitas:
et afflictio spiritus. Custodi pedem tuum in-
grediens domum dei: et appropinqua
ut audias. Multo enim melior est obe-
dientia quam stultorum vidime: qui ne-
sciunt quid faciunt mali. ¶

Ne temere quid loquaris: neque cor-
tuum sit relox ad proferendum sermo-
nem coram deo. Deus enim in celo et tu
super terram: idcirco sunt pauci sermones
tui. Multas causas secum somnia: et
in multis sermonibus invenies stultitiam.
Si quid voluisti deo: ne moreis reddere.
Displicet enim ei infidelis et stulta pro-
missio. Sed quodcumque voveris reddere.
Multoque melius est non vovere: quam post
votum promissa non reddere. Ne dederis
deus tui ut peccare facias carnem tuam:
neque dicas: coram angelo non est providen-
cia: ne forte irascatur dominus contra sermones
tuos dissiliet cuncta opera manuum tuarum.
Vbi multa sunt somnia plurime sunt
vanitates: et sermones innumeri. Tu
vero dei time. Si videris calumnias
egros et violenta iudicia: et subverti
iustitiam in provincia: non mirearis super hoc
negotio quia recessio recessior est alius:
et super hos quosque eminationes sunt
alii: et insuper universa terre res imperat
severius. Quare? non implebitur pecunia:
et qui amat divitias: fructum non capiet
ex eis. Et hoc ergo vanitas. Vbi multe
sunt opes: multi et qui comedunt eas.
Et quid prodest possessori: nisi quod recedit
divitias oculis suis? Dulcis est somnus
operanti sue pauper sue multum comedit:
saturitas autem divitis non sinit eum dor-
mire. Est et alia infirmitas pessima:
quam vidi sub sole. Divitem conservare
in malum domini sui. Perierit enim: et afflictio-
ne pessima. Venit autem filius: qui in summa